

ložené pochybnosti o přičetnosti obviněného (srovnej obzvláště rozh. č. 2674 sb. n. s.). Tvzení Rudolfa V-a — ostatně otcem popřené —, že otec se často opíjí, a další tvzení, že se u jeho bratra objevily známky poruch nervové soustavy a smyslů, poukazovala nanejvýš k možnosti, že jest u Rudolfa V-a latentní zárodek duševní choroby, čili náchylnost k duševnímu onemocnění; příznakem duševní nemoci však dědičné zatížení samo o sobě není. Příznakem stavů § 2 písm. a) a b) tr. zák. předpokládaných, neschopnosti, poznati protiprávnost zamýšleného skutku a řídití svou vůli podle správného rozpoznání, nebo příznakem zrušení (zkalení) vědomí § 2 písm. c) tr. zák. předpokládaného nejsou ani okolnosti, jež naznačil Rudolf V. větami, že se častěji na různé věci nepamatuje, když se ho více lidí na to táže, a že neměl v době činu zdravé smysly, protože byl trochu opilý; nejsou jím obzvláště, protože vypravování Rudolfa V-a o tom, z jakých pohnutek se k činu rozhodl, jak jej prováděl a zejména že a proč při první návštěvě příbytku B-ových od svého úmyslu upustil, nezůstává pochybností o tom, že v době provádění činu nebyly jeho vědomí a soudnost zkaleny ani vůle podlomena. Tvzení stížnosti, že tu nebylo pohnutky k souzenému jednání a že četník (četnický strážmistr T.) udal, že Rudolf V. mluvil pořád dokola, jsou v rozporu se záznamy a výpovědích V-ových a Tových. Rudolf V. sám se nikdy nehájil poukazem na duševní nenormálnost nebo dokonce poruchu; udal o svém zdraví jen, že trpí tuberkulosou plic, jinak však žádné nemoci neprodělal, a že v době souzeného skutku byl trochu opilý. Ani jinak nevyšly průvodním řízením najevo poukazy na vady nebo poruchy Rudolfa V-a v oblasti vědomí, soudnosti nebo vůle; naopak uvádějí školní zprávy, že duševní uzpůsobení (nadání), t. j. jeho duševní stav byl normální. Návrh, jež uplatňovati je stížnost, podaná ve prospěch Rudolfa V-a, oprávněna, nehodil se tak, jak byl učiněn, k tomu, by byl podnětem a podkladem provedení dalšího průvodu, zejména ne znaleckého přezkoumání duševního stavu, protože tu nebyly předpoklady pro takový úkon § 134 tr. ř. stanovené. Zamítnutí návrhu neporušilo žádný předpis trestního řádu a žádnou zásadu trestního řízení zabezpečujícího obhajobu. Proto bylo stížnost jako bezdůvodnou zamítnouti.

Čís. 3109.

Tisková novela (zákon ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.).

Zákon nezměnil předpisy XVI. hlavy trestního řádu o vydání v obžalovanost, podle nichž je úkonem bezprostředně po podání obžaloby následujícím doručení obžaloby obviněnému.

Obžalobce není povinen použiti prostředku ku zjištění původce; veřejný obžalobce není povinen ani ke smírnému jednání, nežádal-li o ně obviněný; smírné jednání bez návrhu (obligatorně) jest předsevzetí jen v případech soukromého návrhu na stíhání nebo soukromé obžaloby.

Doručení obžaloby bez předsevzetí procesních úkonů podle § 8 odst. první a druhý zák. čís. 124/24 sb. z. a n. (jmenování původce a zavedení smírného jednání) není zmatečným.

(Rozh. ze dne 8. března 1928, Zm II 31/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozhodnutím moravsko-slezského vrchního zemského soudu v Brně ze dne 16. září 1927, jímž bylo zrušeno usnesení zemského trestního soudu v Brně ze dne 17. července 1927, nařídívšího doručení obžaloby obviněnému a jímž bylo zemskému trestnímu soudu v Brně uloženo, by zavedl řízení podle § 8 zák. čís. 124/1924 sb. z. a n., byl porušen zákon v ustanoveních §§ 208 čís. 2, 211 až 213 tr. ř., pokud se týče § 8 zák. čís. 124/1924 sb. z. a n.

Důvody:

Státní zastupitelstvo v Brně podalo u zemského soudu pro věci trestní v Brně dne 13. července 1927 na obviněného, zodpovědného redaktora časopisu »L.« obžalobu pro přečin podle § 487, 491 tr. zák. a čl. V. zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863. V přípisu, žalobu doprovázejícím navrhlo státní zastupitelství, by byl zodpovědný redaktor ve smyslu § 8 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n. vyzván, by pojmenoval původce. Obžaloba byla obviněnému podle usnesení ze dne 17. července 1927 doručena 21. července 1927 a dne 30. července 1927 podány byly proti obžalobě námitky poště k dopravě dne 28. července 1927 odevzdané, v nichž vytýkáno, že napřed mělo býti provedeno smírné jednání podle druhého odst. § 8 uv. zákona, by obžaloba nenabyla právní moci; vejítím obžaloby v právní moc bylo by prý znemožněno řízení ve smyslu § 10 uv. zákona. Konečný návrh námitek zněl, by za účelem odstranění této formální vady byla obžaloba prozatím zamítnuta, po případě by bylo zrušeno její doručení. Moravsko-slezský vrchní zemský soud usnesením ze dne 16. září 1927 nalezl takto: »Vzhledem k odporu obviněného zrušuje se z moci dozorcí podle § 15 tr. ř. usnesení zemského trestního soudu v Brně ze dne 17. července 1927, jímž bylo nařízeno doručení obžaloby obviněnému a ukládá se zemskému soudu, by o obžalobě a o návrhu státního zastupitelství, by byl zodpovědný redaktor vyzván k pojmenování původce, zavedl řízení podle § 8 zák. čís. 124/1924 sb. z. a n. V důvodech tohoto usnesení se praví, že se doručení obžalovacího spisu stalo proti zákonu a že jest tu formální vada řízení, která brání pravoplatnosti obžaloby. Navrhl-li veřejný obžalobce, by byl zodpovědný redaktor vyzván, by pojmenoval původce, měl soud podle § 8 prvního odstavce nov. zákona oznámiti obviněnému, že jest proti němu zahájeno řízení pro přečin urážky na cti, a vyzvati ho, by do stanovené lhůty pojmenoval původce. Zemský trestní soud v Brně prý usnesením nařizujícím bezodkladné doručení obžaloby porušil předpis zákona, znemožnil prý tím jak navržené pojmenování původce, tak i smírné jednání, jež může obviněný ještě navrhnouti. Jest prý tedy jak usnesení, nařizující doručení obžaloby, tak i předčasné doručení obžaloby obviněnému zmatečným, následkem čehož bylo podle § 15 tr. ř. z moci dozorcí zrušiti zmatečný postup zemského trestního soudu v Brně.

Tímto rozhodnutím vrchního zemského soudu byl porušen zákon. Ustanovení zákona čís. 124/1924 sb. z. a n. nezměnilo nijak předpisy

trestního řádu hlavy XVI., jež upravují postup při vydání obviněného v obžalovanost a podle nich jest úkonem bezprostředně po podání obžaloby následujícím doručení obžaloby obviněnému. Z § 8 uv. zák. nelze dovoditi, že zákon takové změny předpisů trestního řádu zamýšlel, neboť mluví jen všeobecně a návrhu veřejného obžalobce, o žádosti za stihání a v závorce o soukromém návrhu, obžalobě, a ustanovuje pak dále, jak si má soud počínati, žádá-li obžalobce, by byl zodpovědný redaktor vyzván, by pojmenoval původce a obžalobce není nikde žádným ustanovením zákona zavazován k tomu, by použil nějakého prostředku ku zjištění původce, a veřejný obžalobce není ani ke smírnému jednání, pakli o ně nežádal obviněný, vázán zákonem, jenž ustanovuje obligatorně předsevzetí smírného jednání bez návrhu jen v případech soukromého návrhu na stihání nebo soukromé obžaloby. Naopak obviněný může nejen žádati o zavedení smírného jednání, nýbrž může zcela podle vlastního rozhodnutí použiti dobrodiní zákona, jež je s jmenováním původce spojeno. Že zákon čís. 124/1924 sb. z. a n. nijak nemínil zasahovati do předpisů hl. XVI. tr. ř. a je měniti, plyne jasně z druhého odstavce § 12 zákona, kde se praví, že při vzájemných urážkách může ten, proti němuž bylo zakročeno, podati vzájemnou žádost za stihání, vzájemný soukromý návrh neb obžalobu do čtrnácti dnů po doručení obžaloby, byla-li tato podána bez přípravného řízení. Jakmile zákon předpokládá, že lze podati obžalobu bez přípravného řízení, nastupují důsledně předpisy trestního řádu a musí býti obžaloba ihned doručena. Vrchní zemský soud, vysloviv, že obžaloba nesměla býti doručena, porušil zákon v ustanovení druhého odstavce § 208 tr. ř., to tím spíše, ježto poslední odstavec § 10 uv. zák. přikazuje, že jest soud povinen čeliti průtahům trestního řízení. Jasně mluví také výnos ministerstva spravedlnosti z 15. července 1925 č. 26355/25, týkající se výkladu jednotlivých ustanovení tiskové novely, uváděje k § 8 tohoto zákona: »Byla-li podána bez přípravného řízení formelní obžaloba, obdrží ji podle ustanovení § 208 tr. ř. předseda radní komory. Předseda radní komory doručí obžalobu obviněnému a vyčká její právní moci. Jakmile obžaloba nabude právní moci, sdělí spis předsedovi senátu, který provede řízení ve smyslu § 8, 9 a 10 zákona. Z § 8 zák. nelze vyvozovati, že tyto úkony jest předsevzítí před právoplatností obžaloby. Bylo by zcela nevhodné, by řízení podle §§ 8 a 9 bylo prováděno v době, kdy není jisto, zda obžaloba jest vhodným podkladem pro trestní řízení a, zda vůbec dojde k úkonům podle 8, 9 a 10 zák.« Skutečně přičil by se postup, jak jej má na mysli rozhodnutí vrchního zemského soudu, zásadám účelného a ekonomického provádění trestního řízení v tiskových věcech; vždyť by bylo opravdu nevhodným v případech, kde byla podána obžaloba bez přípravného řízení, a kde by mohla býti ihned na počátku řízení konečně řešena otázka, zdali jest tato obžaloba vůbec způsobilým podkladem pro provádění trestního řízení, oddalovati tuto otázku až do ukončení úkonů jiných — §§ 8 až 10 tisk. novely —, jichž platnost vlastně jest podmíněna primérním předpokladem obžaloby zákonu hovící, a jejichž provádění před řešením této předurčující otázky by mohlo znamenati zcela zbytečné zatížení soudu prací a stran náklady. Dále nelze přehlížeti, že by mohly býti takovýmito způsobem i po stránce věcné ohrožovány,

ne-li zmařeny cíle, jež zákon pojmenováním původce a smírným jednáním sleduje. Je-li totiž obžalovací spis podán přímo bez přípravného řízení a má-li obžalovaný za to, že jest tento spis stížen vadou, jejímž uplatňováním (námitkami) by mohl čeliti s úspěchem obžalobě vůbec, je nasnadě, že nebude lze, dokud tyto pochybnosti obžalovaného nejsou odstraněny rozhodnutím vrchního zemského soudu, počítati u obžalovaného s valnou ochotou vyhověti vyzvání, by pojmenoval původce, a stejně bude lze za takových neřešených poměrů předpovídati nezřídka již předem smírnému jednání výsledek záporný, dokud se obžalovanému, počítajícímu s kladným úspěchem námitek proti obžalovacímu spisu, odnímá možnost, onen prostředek uplatňovati. Z toho, co uvedeno, plyne, že zákon předpokládal podání obžaloby a její bezodkladné doručení bez ohledu na možné nebo žádané jmenování původce nebo smírné jednání. Nebylo tedy doručení obžaloby, jak praví rozhodnutí mor.-sl. vrchního zemského soudu ze dne 16. září 1927 — porušením zákona a nebylo doručením tím obviněnému znemožněno ani jmenování původce ani zavedení smírného jednání, ježto použití obou procesních úkonů záviselo jedině na vůli obviněného, a nemůže tudíž doručení obžaloby bez předsevzetí obou těchto úkonů býti pokládáno za zmatečné. Generální prokuraturou vznesená zmateční stížnost na záštitu zákona, pokud čelí proti věcnému obsahu napadeného rozhodnutí, jest odůvodněna, a bylo proto podle §§ 33 a 292 tr. ř. uznati právem, že rozhodnutím vrchního zemského soudu byl porušen zákon v ustanoveních § 208 odst. druhý, 211 až 213 tr. ř. pokud se týče § 8 tisk. nov. Rozhodnuv takto ve věci samé nepokládal Nejvyšší soud za nezbytno, zabývati se formální otázkou rovněž generální prokuraturou nadhozenou, zda postupem vrchního zemského soudu, pokud vyřídil opravný spis obžalovaného, používaje svého dozorčího práva podle § 15 tr. ř., byl porušen zákon v ustanovení § 15 tr. ř.

Čís. 3110.

Tisková novela (zákon ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.).

Aby ten, kdo urážlivou zprávu sepsal, mohl býti pokládán za původce ve smyslu § 1 (3) čís. 1 zákona, jest třeba, by bylo jeho cílem, by zpráva byla uveřejněna tiskem; kde této podmínky není, nelze pisatele (informátora, objednatele) zprávy považovati za původce, nýbrž jedině toho, kdo její uveřejnění nařídil.

(Rozh. ze dne 9. března 1928, Zm I 12/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného proti rozsudku krajského jako kmetského soudu v Chebu ze dne 1. prosince 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného dovolává se důvodů zmatečnosti podle čís. 5 a 9 — patrně 9 a) — § 281 tr. ř.; nejasnost rozsudku a ne-